

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ТҮБЭН СУЫК-СУ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

«08» ноябрь, 2019 ел

Түбән Суык-Су авылы

№ 10/2

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы
Түбән Суык-Су авыл жирлеге составына керүче торак
пунктларда гражданнар жыенның әзерләү һәм уздыру
тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерацииндә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ санлы Федераль законның 25.1 маддәсе, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законының 35 маддәсе, Тукай муниципаль районы Түбән Суык-Су авыл жирлеге уставы нигезендә Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы «Түбән Суык-Су авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Түбән Суык-Су авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенның әзерләү һәм уздыру тәртибе турында нигезләмәне расларга.
2. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы «Түбән Суык-Су авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке Советының 2018 елның 10 сентябрьдагы 8/4 санлы карары белэн расланган «Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Түбән Суык-Су авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенның әзерләү һәм уздыру тәртибе турында нигезләмә» үз көчен югалткан дип танырга.
3. Элеге каарны авыл жирлегенең мәгълумат стендларында урнаштырып халыкка игълан итәргә.
4. Элеге каарны Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районының рәсми сайтында «авыл жирлекләре» бүлгөндө һәм Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында урнаштырырга.
5. Элеге каар рәсми игълан ителгәннән соң үз көченә керә.
6. Элеге каар үтәлешен контролдә тотуны Түбән Суык-Су авыл жирлеге Башлыгына йөкләргә.

Муниципаль берәмлек Башлыгы,
Совет рәисе

Ф.Г.Ихсанов

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Түбән Суык-Су авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенның әзерләү һәм уздыру тәртибе турында нигезләмә

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Түбән Суык-Су авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенның әзерләү һәм уздыру тәртибе турында нигезләмә

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Түбән Суык-Су авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенның әзерләү һәм уздыру тәртибе турында әлеге нигезләмә (алга таба – Нигезләмә) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ санлы Федераль законның 25.1 маддәсе, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законының 35 маддәсе, Тукай муниципаль районы Түбән Суык-Су авыл жирлеге уставы нигезендә эшләнгән.

1. Гомуми нигезләмәләр

- 1.1. Гражданнар жыены гомуми, тигез һәм турыдан-туры ихтыяр белдерү нигезендә үткәрелә.
- 1.2. Гражданнар жыенында торак пункт территориясендә дайми яшәүче, яшәү урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән һәм сайлау хокукуна ия булган кешеләр катнашырга хокуклы.
- 1.3. Гражданнар жыенында катнашу ихтыяри һәм ирекле.
- 1.4. Гражданнар жыенда шәхсән катнаша һәм аларның һәркайсы бер тавышка ия.
- 1.5. Гражданнар жыены халык тарафыннан жирле әһәмияттәгә мәсьәләләрне турыдан-туры хәл итү максатыннан үткәрелә.
- 1.6. Торак пунктта әлеге торак пунктта сайлау хокукуна ия булган халыкның яртысыннан артыгы бер үк вакытта бергә булу мөмкинлеге булмаса, гражданнар жыены этаплап уздырыла.

Гражданнар жыены вәкаләтләре

- 1.7. Гражданнар жыены түбәндәгә мәсьәләләр буенча үткәрелергә мөмкин:
составына күрсәтелгән торак пункт көргән жирлек чикләрен үзгәртү мәсьәләсө буенча, күрсәтелгән торак пункт территориясенең башка жирлек (муниципаль район) территориясенә кертелүенә китергәндә;
жирлек составына керүче торак пунктта әлеге торак пункт территориясендә үзара салым акчаларын керту һәм куллану мәсьәләсө буенча;
авыл торак пункттарда авыл торак пункты старостасы кандидатурасын тәкъдим итү, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсө буенча;
авыл торак пункттарда гражданнар жыены, шулай ук муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда, муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс уздырганда, конкурс комиссиясе составына кандидатуралар тәкъдим итү максатында үткәрелергә мөмкин.

Гражданнар жыеннын матди һәм оештыру яғыннан тәэмин итү

- 1.8. Жыенны үткәрү муниципаль берәмлек Башлыгы тарафыннан тәэммин ителә.
- 1.9. Жыен әзерләү һәм үткәрү белән бәйле чыгымнар жирлек бюджеты хисабына башкарыла.

2. Гражданнар жыенны чакыру тәртибе

Гражданнар жыены үткәрү инициативасы

2.1. Торак пунктта гражданнар жыенны үткәрү инициативасы белән чыга ала:

- муниципаль берәмлек Башлыгы;

- сайлау хокукуна ия булган, торак пунктта яшәүчеләрнең гражданнар жыеннында катнашырга хокуклы 10 кешедән ким булмаган төркеме (ягъни торак пункт территориясендә яшәүче, яшәү урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән, 18 яшкә житкән эшкә сәләтле Россия Федерациясе гражданнары, шулай ук торак пункт территориясендә яшәүче һәм Россия Федерациясенең халықара килешуләре һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда хокукларга ия чит ил гражданнары);

2.2. Торак пунктта яшәүчеләрнең инициативасы имзалар кәгазе яисә жыен үткәрү инициативасын чыгару турында карап кабул ителгән инициатив төркем жыельышының беркетмәсә рәвешендә рәсмиләштерелергә, аларда тубәндәгеләр күрсәтелгән булырга тиеш:

- гражданнар жыенны чыгарылуучы сораулар;

- гражданнар жыенны үткәрергә тәкъдим ителгән вакыт;

- гражданнар жыенны чакыру турында инициативаны хуплаучы һәр гражданның фамилиясе, исеме, этисенең исеме, туган көн; паспорт яки аны альштыруучы документның сериясе һәм номеры; имзасы һәм имза кую вакыты.

2.3. Жыен чакыру инициативасын хуплап жыярга кирәkle имзалар саны торак пункт территориясендә яшәү урыны буенча теркәлгән, сайлау хокукуна ия дайми яшәүче гражданнар саныннан 5 процент тәшкил итә, ләкин 10 имзадан да ким булырга тиеш түгел.

2.4. Язылу кәгазыләре, таныклау датасын, фамилиясен, атасының исемен, туган көнен, паспорт яки аны альштыруучы документның номерын һәм сериясен, яшәү урынын күрсәтеп, имзалар жыночы зат тарафыннан таныклана һәм муниципаль берәмлек Башлыгына жибәрелә.

Гражданнар жыенны үткәрү турында карап кабул итү тәртибе

2.5. Инициатив төркем тарафыннан чакырыла торган гражданнар жыенни жирлек Советы карапы белән, ә муниципаль берәмлек Башлыгы инициативасы буенча – муниципаль берәмлек Башлыгы карапы белән барлык кирәkle документлар көргөн көннән 30 көн эчендә билгеләнә.

2.6. Муниципаль берәмлек Башлыгы яисә жирлек Советы, максатка ярашсызлығын сәбәп итеп, гражданнар жыенны үткәрудән баш тартырга хокуклы түгел.

2.7. Гражданнар жыенни (гражданнар жыенни этапларына) чыгарылган мәсьәлә Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килмәскә тиеш. Гражданнар жыенни соравы бер генә мәгънәдә аңларлык итеп формалаштырылырга тиеш.

2.8. Гражданнар жыенни билгеләү, аны күчерү турында карапны рәсми бастырып чыгару (халыкка житкереү) тәртибе авыл жирлеге уставы белән билгеләнә.

Муниципаль берәмлек Башлыгының яисә жирлек Советының гражданнар жыенни үткәрү турында карапында тубәндәгеләр күрсәтелә: гражданнар жыенни чыгарыла торган мәсьәлә; гражданнар жыенни үткәрү вакыты һәм урыны турында мәгълүмат; жыенны оештыруучы муниципаль берәмлек органының структур бүлекчәсе турында белешмәләр.

2.9. Авыл жирлеге Башкарма комитеты муниципаль берәмлек Башлыгының яисә жирлек Советының гражданнар жыенни үткәрү турында карапы нигезендә сайлау хокукуна ия булган торак пунктта яшәүчеләр исемлеген төзи; гражданнар жыенни мәгълүмати материаллар әзерли; гражданнар жыенни турында муниципаль берәмлек халкына массакуләм мәгълүмат чараларында һәм башка ысуллар белән хәбәр итә.

Авыл жирлеге Башкарма комитеты гражданнар жыенни үткәрү өчен бина бирергә тиеш.

2.9.1. Гражданнар жыеннын этаплап үткөрү барышында торак пунктта яшәүчеләрнең исемлеген бүлү һәм халық жыеннын үткөрү датасын билгеләү территория, вакыт билгеләре буенча мөмкин.

2.9.2. Торак пунктта яшәүчеләрнең исемлеген бүлү тәртибе гражданнар жыеннын билгеләү түрында муниципаль актта күрсәтелә.

2.9.3. Торак пункт халкына гражданнар жыены (гражданнар жыены этаплары) вакыты һәм урыны түрында алдан хәбәр ителә. Гражданнар жыеннын (гражданнар жыены этапларын) билгеләү түрында карап, гражданнар жыеннын (гражданнар жыены этапларын) үткөрү вакыты һәм урыны гражданнар жыеннын (гражданнар жыены этапларын) үткөрү көннән кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш. Гражданнар жыенны этапларын үткөрү вакыты һәм урыны гражданнар жыеннын билгеләү түрында бер каарда күрсәтелә.

2.9.4. Гражданнар жыеннын этаплап уздыру очрагында, жыен гражданнар жыеннын уздыру түрында карап кабул ителгән көннән бер айдан да артмаган сротка этаплап уздырыла. Гражданнар жыенны этапларын күчергән очракта, гражданнар жыенны этапларын күчерү түрында карап гражданнар жыеннын уздыру билгеләнгән датага кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча һәм Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының гамәлдәге законнары нигезендә жыен үткәрелергә тиешле айлык чорны исәпкә алыш кабул ителергә тиеш.

2.9.5. Гражданнар жыеннында катнашучы һәр кеше гражданнар жыеннын үткөрү датасына кадәр 5 көннән дә соңга калмыйча, авыл жирлеге Башкарма комитетында гражданнар жыенны чыгарыла торган элеге нигезләмәнең 2.9 пунктында күрсәтелгән материаллар белән танышырга хокуклы.

2.10. Гражданнар жыенны түрында нигезләмә нигезендә гражданнар жыеннын үткөрү датасы соңрак вакытка күчерелергә мөмкин. Гражданнар жыенны датасын күчерү түрында карап жыенны үткөрү билгеләнгән датага кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

3. Гражданнар жыеннын үткөрү тәртибе

3.1. Жыенга килгән гражданнар муниципаль берәмлек Башлыгы тарафыннан торак пунктта яшәүчеләр исемлегенә кертелгән һәм сайлау хокукуна ия булган жыенда катнашучы затларны теркәү өчен вәкаләтләр бирелгән зат тарафыннан теркәлә. Исемлектә гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы, яшәү урыны, паспорт сериясе һәм номеры күрсәтелә.

3.2. Жыенда шулай ук хәлиткеч тавыш бирү хокукуннан башка, теләк белдергән бүтән гражданнарга, әгәр жыенда фикер алышына торган мәсьәләләрне хәл итү аларның эшчәнлеге белән бәйле булса, предприятие, учреждение, оешма житәкчеләренә, матбулат һәм башка массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләренә катнашырга рөхсәт ителә.

3.3. Торак пунктның сайлау хокукуна ия яшәүчеләре исемлегендә төгәлсезлекләр ачыкланган очракта, торак пунктта яшәүче элеге муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан теркәлергә һәм жыеннында катнашырга мөмкин.

3.4. Язмаларның төгәлсезлеген (яки аларның булмавын) гражданинның шәхесен раслаучы документ булу раслый ала (Россия Федерациясе гражданы паспорты, хәрби билет, чит ил гражданы паспорты, Россия Федерациясендә яшәүгә рөхсәт, Россия Федерациясендә вакытлыча яшәүгә рөхсәт).

3.5. Гражданнар жыенны анда сайлау хокукуна ия булган торак пунктта яшәүчеләрнең яртысыннан артыгы катнашканда хокуклы. Кворум булмаганда, гражданнар жыеннын үткәрунен яна датасы муниципаль берәмлек Башлыгы тарафыннан билгеләнә. Бу очракта гражданнар жыенны гражданнар жыеннын үткөрү билгеләнгән көннән соң ун көннән дә иртәрәк булмаган вакытта үткәрелергә тиеш.

3.6. Гражданнар жыенны этаплап уздырылган очракта, аерым этапларында гражданнарын килүе барлык уздырылган этаплар йомгаклары буенча тавышларны санап хокуклы була, ягъни бер жыен буларак санала.

3.7. Гражданнар жыенында тавыш бирү ачык яисә яшерен булырга мөмкин.

Тавыш бирү формасы турында каар граjdаннар жыен тарафыннан кабул ителэ.

3.8. Яшерен тавыш бирү уздырганда, граjdаннар жыене тарафыннан катнашу өчен теркэлгэн граjdанга тавыш бирү өчен бюллетень бирелэ.

3.9. Граjdаннар жыене тарафыннан муниципаль берэмлек Башлыгы яисә теркэлгэн граjdаннар жыене тарафыннан катнашучылар саныннан ачык тавыш бирү юлы белэн гади күпчелек тавыш белэн сайланган башка зат рэислек итэ ала. Рэислек итүче кандидатураларын граjdаннар жыене тарафыннан катнашучылар тэкъдим итэргэ хокуклы.

3.10. Граjdаннар жыен секретарь һэм хисап комиссиясен салый. Хисап комиссиясе эгъзалары саны өч кешедэн ким була алмый.

Хисап комиссиясен рэислек итүче һэм секретарь керэ алмый.

Хисап комиссиясе вэкалэтлэрэ:

1) граjdаннар жыене килгэн халыкның дөрес теркэлүен, кирэк булган очракта аларның граjdаннар жыен эшендэ катнашуга хокукларын тикшерэ;

2) граjdаннар жыене (йомгаклау) кворумын билгели (граjdаннар жыене этапларын үткэрүдэн тыш);

3) тавыш бирү мэсъэлэлэре буенча анлатмалар бирэ;

4) тавышларны саны һэм тавыш бирүгэй йомгак ясый (граjdаннар жыене этапларын үткэрүдэн тыш);

5) тавыш бирү йомгаклары турында беркетмэ төзи (граjdаннар жыене этаплары йомгаклары буенча);

6) рэислек итүчегэ тавыш бирү нэтижэлэре белэн материалларны (беркетмэ, жыен этапларында катнашучы граjdаннар исемлеге) тапшира.

3.11. Граjdаннар жыене этаплап үткэрү вакытында муниципаль берэмлек Башлыгы яисә теркэлгэн граjdаннар жыене тарафыннан катнашучылар саныннан ачык тавыш бирү юлы белэн гади күпчелек тавыш белэн сайланган башка зат рэислек итэ ала. Рэислек итүче кандидатураларын жыене тарафыннан катнашучылар тэкъдим итэргэ хокуклы.

3.12. Жыен этапларында тавыш бирү ачык яисә яшерен булырга мөмкин.

Тавыш бирү формасы турында каар граjdаннар жыен тарафыннан катнашучылар саныннан ачык тавыш бирү нэтижэлэре буенча хисап комиссиясенең бер эгъзасы сайланна, алар кворумы һэм йомгаклау тавышларын санаганда комиссия составында эшлэячэк.

3.14. Граjdаннар жыен авыл жирлеге Башлыгы тарафыннан ачыла. Граjdаннар жыене тарафында рэислек итүче граjdаннар жыене үткэрүне оештыра, тэртип саклый, хисап комиссиясе эшен көйли, фикер алышына торган мэсъэлэлэр буенча чыгыш ясау өчен сүз бирэ, тавыш бирүнен билгелэнгэн тэртибен тээмин итэ.

3.15. Граjdаннар жыене тарафыннан беркетмэ алып барыла, анда түбэндэгелэр курсателэ: граjdаннар жыене үткэрү датасы, вакыты һэм урыны, торак пунктта яшэүчэ граjdаннарның гомуми саны, сайлау хокукуна ия граjdаннар жыене тарафыннан катнашучылар саны, көн тэртибе, чыгышларның кыскача эчтэлеге, карала торган мэсъэлэлэр буенча тавыш биргэн граjdаннар жыене.

3.16. Граjdаннар жыене этаплап үткэргэндэ, беркетмэ һэр этапта алып барыла, соңыннан алар үткэрлгэн граjdаннар жыене этаплары йомгаклары буенча жыене тарафыннан бер йомгаклау беркетмэсэнэ рэсмилэштерелэ, шулай ук хисап комиссиясенең беркетмэлэрэ граjdаннар жыене тарафыннан беркетмэсэнэ рэсмилэштерелэ.

3.17. Граjdаннар жыене тарафыннан беркетмэсэ граjdаннар жыене этапларын уздыру датасы, урыны һэм вакыты турында, граjdаннар жыене этапларында катнашкан граjdаннарның гомуми саны турында, граjdаннар жыене этаплары нэтижэлэре буенча тавыш бирүнен йомгаклау нэтижэлэре турында белешмэлэрнэ үз эченэ ала.

Йомгаклау беркетмэсэ жирлек башлыгы кул куя торган граjdаннар жыене каарын рэсмилэштерү өчен нигез булып тора, ул маҳсус мэгълүмати стендларда: Түбэн Суык-Су авылы (административ бина), Түбэн Суык-Су авылы, Узэк ур., 1А өй (авыл клубы бинасы); Югары

Суык-Су авылы, Узәк ур., 32Б өй (авыл клубы бинасы); Куады авылы, Узәк ур., 11В өй (авыл клубы бинасы); Яңа Мусабай авылы, Узәк ур., 13А өй (мәгълүмат стенды); Крәшен Мажын авылы, Узәк ур., (мәгълүмат стенды), һәм Тукай муниципаль районның рәсми сайтында «авыл жирлекләре» бүлгеләндә (<http://tukay.tatarstan.ru>), Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) урнаштыру юлы белән халыкка житкерелә.

3.18. Беркетмәгә жыенда рәислек итүче, жыен секретаре тарафыннан кул куела һәм ул муниципаль берәмлек башлыгына тапшырыла. Беркетмәгә жыенда катнашучылар исемлеге теркәлә.

3.19. Уткәрелгән гражданнар жыены этапларының нәтиҗәләре буенча хисап комиссиясенең йомгаклау беркетмәсе гражданнар жыены этапларын үткәрү датасы, урыны һәм вакыты, көн тәртибе, үткәрелгән жыен этапларының саны, гражданнар жыеннарының уздырылган этаплары буенча хисап комиссиясе беркетмәләре саны, жыенны уздыру өчен билгеләнгән территориядә яшәүче һәм аларның эшендә катнашырга хокуки булган гражданнарның гомуми саны, жыен эшендә катнашкан гражданнарның гомуми саны, тавышларның гомуми саны түрында белешмәләрне үз эченә ала.

3.20. Йомгаклау беркетмәсенә хисап комиссиясе рәисе һәм хисап комиссиясе әгъзалары тарафыннан кул куела һәм ул муниципаль берәмлек Башлыгына тапшырыла.

4. Гражданнар жыены каарлары

4.1. Гражданнар жыены каары, әгәр аның өчен сайлау хокукина ия булган жыенда катнашучыларның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

4.2. Жыенда кабул ителгән каарлар муниципаль хокукий акт булып тора, муниципаль берәмлек Башлыгы тарафыннан имзалана һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертелергә тиеш.

4.3. Жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнен вазыйфаи затлары жирлек уставы белән билгеләнгән вәкаләтләрне буleşу нигезендә гражданнар жыенында кабул ителгән каарларның үтәлешен тәэмин итәләр.

4.4. Жыенда кабул ителгән каар жыенда башка каар кабул итү юлы белән юкка чыгарылырга яки үзгәртергә мөмкин яисә суд тәртибендә гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин.

4.5. Гражданнар жыенында кабул ителгән каарлар махсус мәгълүмати стендларда: Түбән Суык-Су авылы (административ бина), Түбән Суык-Су авылы, Узәк ур., 1А өй (авыл клубы бинасы); Югары Суык-Су авылы, Узәк ур., 32Б өй (авыл клубы бинасы); Куады авылы, Узәк ур., 11В өй (авыл клубы бинасы); Яңа Мусабай авылы, Узәк ур., 13А өй (мәгълүмат стенды); Крәшен Мажын авылы, Узәк ур., (мәгълүмат стенды) һәм Тукай муниципаль районның рәсми сайтында «авыл жирлекләре» бүлгеләндә (<http://tukay.tatarstan.ru>), Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) урнаштыру юлы белән халыкка житкерелергә тиеш һәм муниципаль хокукий актлар өчен таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

Гражданнар жыены каарларын үтәү

4.7. Жыенда кабул ителгән каарлар торак пункт территориясендә мәжбүри үтәләргә тиеш һәм нинди дә булса дәүләт хакимиите органнары, аларның вазыйфаи затлары яисә жирле үзидарә органнары тарафыннан раслауга мохтаж түгел.

4.8. Жыенда кабул ителгән каарларның үтәлмәвенә закон нигезендә җаваплылык каралган.